

Ředění a podávání parenterálních léčiv v intenzivní medicíně

Lucie Polášková

Oddělení klinické farmacie, Ústřední Vojenská nemocnice –
Vojenská fakultní nemocnice Praha

Pracovní skupina pro ředění a podávání léčiv

INFORMACE O ČINNOSTI PRACOVNÍ SKUPINY:

- příprava hlavních zásad pro zacházení s parenterálně aplikovanými léčivými přípravky u lůžka pacienta v klinické praxi
- problematika podávání intravenózních antibiotik a ostatních léčivých přípravků
- informace o tom, zda je možné podat přípravek bolusově, jakými roztoky jej lze rekonstituovat/ředit, postup rekonstituce/ředění, informace o délce aplikace injekce či infuze a o stabilitě přípravku po otevření/naředění

Dostupnost informací na webových stránkách České odborné společnosti klinické farmacie ČLS JEP (www.coskf.cz).

KOORDINÁTOR SKUPINY: Mgr. Irena Murínová

Podněty k činnosti pracovní skupiny lze zasílat na adresu irena.murinova@uvn.cz

Široké
spektrum
intravenózních
antiinfektiv

MDR041106/20 17-CZ

[Hlavní stránka](#) / [Společnost](#) / [Pracovní skupiny](#) / Pracovní skupina pro ředění a podávání léčiv

Pracovní skupina pro ředění a podávání léčiv

Pracovní skupina pro ředění a podávání léčiv byla ustanovena s cílem systematicky se zabývat touto problematikou a nejlépe ve spolupráci s dalšími farmaceutickými odborníky postupně vytvářet materiály shrnující hlavní zásady zacházení s parenterálně aplikovanými léčivými přípravky v klinické praxi.

ČOSKF nyní předkládá široké odborné veřejnosti [pilotní tabulku](#) obsahující data k ředění a způsobu podávání jak vybraných antibiotik, tak ostatních léčivých přípravků. Tabulka obsahuje informace o tom, zda je možné podat přípravek bolusově, jakými roztoky jej lze rekonstituovat/ředit, postup rekonstituce/ředění, informace o délce aplikace injekce či infuze a o stabilitě přípravku po otevření/naředění. Informace o inkompatibilitách tabulka v současné době neobsahuje. Návod pro použití výše zmíněné tabulky je dostupný [zde](#).

Tabulka byla zpracována klinickými farmaceuty Oddělení klinické farmacie Ústřední vojenské nemocnice – Vojenské fakultní nemocnice Praha. Zdrojem dat byly hlavně *Souhrny údajů o léčivých přípravcích* (SPC), příp. informace z publikace *Handbook on injectable drugs*, (L. A. Trissel, 16th edition, 2011; údaj označen v tabulce přídávkem „Trissel“). Zatím je tabulka dostupná pouze v pdf formátu, do budoucna se uvažuje o internetové verzi s vyhledáváním.

Aktuálně je zpracováno 96 léčivých látek ve 120 léčivých přípravcích.

Společnost

- [Cíl, poslání](#)
- [Výbor společnosti](#)
  - [Zápisy z jednání](#)
- [Revizní komise](#)
- [Odborná komise](#)
- [Pracovní skupiny](#)
  - [Pracovní skupina pro podání léčiv sondou](#)
    - [Doporučení ČOSKF pro podání léčiv sondou](#)
    - [Doporučená literatura](#)
    - [Členové pracovní skupiny](#)
    - [Schůzky pracovní skupiny](#)
  - [Pracovní skupina pro ředění a podávání léčiv](#)
  - [Pracovní skupina pro onkologii](#)
- [Členství](#)
- [Pracoviště](#)

Cíle PS

systematicky se zabývat touto problematikou

spolupracovat s dalšími farmaceutickými odborníky, zdravotními sestrami

vytvářet materiály shrnující hlavní zásady zacházení s parenterálně aplikovanými léčivými přípravky v klinické praxi

		Roztoky pro přípravu infuzí:						
Název účinné látky	Název léčivého přípravku	Bolus	FR 0,9%	G 5%	Aqua pro inj	Postup rekonstituce a ředění	Délka podávání	Stabilita
acetylcystein	ACC inject inj sol 5x3ml/300mg	i.v., i.m.	ano	ano	-	1. dávka - ředit 1:1 FR nebo G5%, dále v infuzi	1. dávka - velmi pomalu 5 min	CHS, FS: roztok uchovávat při 25°C MS: použít okamžitě
aciklovir	Herpesin 250 inf plv sol 10x250mg	NE	ano	ano (Trissel)	-	inf: obsah lahvičky rozpustit v 10 ml Aq. pro inj. či FR. Dále ředit min. 50 ml FR	inf: pomalu, min 60 min	CHS, FS: 24 hod při 25°C MS: použít okamžitě
amikacin	Amikacin B. Braun 5mg/ml, 10mg/ml inf sol 10x100ml	NE - RTU	-	-	-	LP určen k přímému podání, nemá být před podáním ředěn.	inf: 30 - 60 min	CHS, FS: roztok bez zvláštních podmínek k uchování MS: použít okamžitě (*)
	Amikin inj sol 1x500mg, 1x1g	i.m.	ano	ano	-	-	inf: 30 - 60 min	CHS, FS: 24 hod při 25°C MS: použít okamžitě (*)
aminofylin	Syntophyllin inj sol 5x10ml/240mg	i.v. (úvod)	ano	-	-	-	inj (úvod): 5 min	CHS, FS: roztok uchovávat při 10-25°C MS: použít okamžitě
							inf: 30 - 60 min	
amidaron	Cordarone inj sol 6x3ml/150mg	i.v. - na počátku	-	ano	-	-	inj: pomalu - během 3 min	CHS, FS: roztok uchovávat při 25°C MS: použít okamžitě po otevření
							inf: 250 ml min 20 min - 2 h	
amfotericin B	Abelcet inf cnc sus 10x20ml	NE	NE	ano	-	inf: obsah lahvičky do 20 ml inj. stříkačky jehlou č.17 nebo č.19, tu pak nahradit jehlou s filtrem (součást balení), přidat do vaku s nejméně 100 ml G5%	inf: 5 mg/kg rychlostí 2,5 mg/kg/h.	CHS, FS: 24 hod při 2-8°C MS: použít okamžitě (*)
amoxicilin-klavulanát	Amoksiklav inj plv sol 5x1,2g, 5x600mg	i.v.	ano	-	ano	inj: rozpustit 600 mg v 10 ml Aq. pro inj, 1,2 g ve 20 ml Aq. pro inj	inj: min 3 - 4 min	CHS, FS: 4 hod při 25°C, 8 hod při 5°C, MS: použít okamžitě
	inf: připravený roztok (viz výše u inj) dále ředit - 600 mg v 50 ml, 1,2 g ve 100 ml					inf: 30 - 40 min		
	inj: rozpustit ve 20 ml Aq. pro inj					inj: min 3 - 4 min		
	Medoclav 1000/200mg inj inf plv sol					inf: připravený roztok (viz výše u inj) dále ředit ve 100 ml	inf: 30 - 40 min	CHS, FS: inj: 20min při 25°C inf: 2 hod při 25°C, chránit před světlem MS: použít okamžitě
ampicilin	Ampicilin inj plv sol 1x500mg, 1x1g	i.m., i.v. (do 6 g/den), intrathékálně	ano	-	ano (pouze u i.m.!)	i.v. inj: 500 mg v 10 - 30 ml (1,0 g v 20 - 60 ml) FR; i.m. inj: 500 mg v 2-3 ml Aq. pro inj, 1g v 4-6 ml Aq. pro inj	inj: pomalu, 10-15 min	CHS, FS, MS: ihned spotřebovat po naředění

Priority

aktualizace tabulkového přehledu způsobu ředění a podávání injekčních přípravků (dle SPC)

zpracovávání dotazů od odborné veřejnosti

problematika ředění některých přípravků výhradně do FR/G5

problematika analgeticko-myorelaxačních infuzí

problematika kontinuálních infuzí

Ředění - FR/G5

FR	G5	Aq pro inj (předředění)
ampicilin Ampicilin Biotika	amiodaron Cordarone	aciklovir Herpesin
bupivakain Marcaine	amfotericin B Abelcet	co-amoxicilin Amoksiklav, Medoclav
cefazolin Cefazolin Sandoz, Azepo	bisulepin Dithiaden	anidulafungin Ecalta
co-amoxicilin Amoksiklav	guaifenezin Guajacuran	někt. cefalosporiny
fenytoin Epanutin Parenteral	kalcium chlorid Calcium chloratum Biotika	klaritromycin Klacid
furosemid Furosemid Kabi, Furosemid Forte Biotika	noradrenalin Noradrenalin	vankomycin Edicin
trimekain Mesocain	pefloxacin Abaktal	
	vitamin K Kanavit	

Ředění – FR/G5

zúžení výběru rozpouštědla na jediný roztok (FR nebo G5) dle SPC
je nutné dodržovat?

zjednodušení práce sester...

existuje konkrétní důvod?

inkompatibilita/nestabilita v jiných roztocích...

nebo pouze neprovedeny potřebné zkoušky v rámci registrace?

Ize využít závěry studií dostupných v literatuře?

Fenytoin - FR

stabilita/kompatibilita ~ pH, resp. koncentrace; dále teplota
pH < 11,5 anebo snížená teplota: precipitace léčiva z roztoku

zvýšení rizika precipitace:

- použití kyselého rozpouštědla (např. G5)

- naředění na nízkou koncentraci

- doba do precipitace je variabilní a obtížně predikovatelná →
dodržovat bezpečnostní opatření!

Amiodaron - G5

Cordarone inj sol 150 mg/3 ml

tzv. konvenční přípravek – PL: benzylalkohol, polysorbát 80

uvedené PL jsou příčinou inkompatibility s roztoky iontů a plasty

Z: Lexicomp

Noradrenalin - G5

Noradrenalin Léčiva inf cnc sol 1 mg/1 ml

LL: norepinefrin tartrát

PL: disiřičitan sodný, edetan disodný dihydrát, voda na injekci

chybí PL upravující pH

ředit do G5 nebo G5 v FR

glukóza zabraňuje oxidaci, která by snížila účinnost přípravku
v roztocích s alkalickým pH se léčivá látka inaktivuje

Z: SPC

determinanty rozkladu – zejm. alkalické pH, dále světlo, teplo, kyslík,
stop. prvky (např. Cu, Fe)

existují doklady pro NA v G5 nebo FR, konc. 4, 16, 64 mcg/ml,
uchovávání v PVC na světle a při pokoj. teplotě: stabilní min. 24 h

ale: použité přípravky měly jiné PL nebo PL nebyly uvedeny

ale: ředění v naší praxi (např. TN): 3-24 mg/50 ml, tj. ≥ 60 mcg/ml

pozn. podání kontinuální infuzí

Česká Odborná Společnost Klinické Farmacie ČLS JEP

Stabilita

stabilita/kompatibilita – často určena celou řadou různých faktorů

pomocné látky ve výchozím přípravku

roztok použitý pro ředění

koncentrace

pH

podmínky (teplota, světlo, materiál kontejneru, materiál infuzního setu) a délka uchovávání a podávání naředěného roztoku

stabilitní studie – závěry obv. nejde zobecnit a přenést do vlastní praxe

chybí úplný a přesný výčet podmínek, za jakých byly studie provedeny

jednotlivé studie se ve svém uspořádání vzájemně liší

Výsledky 1

Dle SPC ředění výhradně do G5		Náš výsledek rešerše	Odpověď výrobce
Amiodaron	Cordarone/Sanofi Aventis	PL – benzylalkohol, polysorbát 80	0
Amfotericin B	Abelcet/Teva	Zahraníční data – precipitace.	0
Bisulepin	Dithiaden/Zentiva	-	0
Guaifenesin	Guajacuran/Sanofi Aventis	-	Testy - možno ředit ve FR.
Kalcium chlorid	Calcium chloratum Biotika inj sol	Možno ředit do FR (zahraníční data, obecné fyzikální a chemické znalosti).	Nabídka provedení testu.
Noradrenalin	Noradrenalin/Sanofi Aventis	Zahraníční data pro ředění do FR jsou, ovšem jiné PL, jiné koncentrace.	0
Pefloxacin	Abaktal/Sandoz	Viz SPC – precipitace.	Test – možno ředit ve FR. Pouze optické sledování! Dále výrobce odmítl.
Vitamin K	Kanavit/Biotika	Zahraníční data jsou, ovšem jiné PL.	Nabídka provedení testu.

Výsledky 2

Dle SPC ředění výhradně do FR		Náš výsledek rešerše	Odpověď výrobce
Ampicilin	Ampicilin/Biotika	G5 – rychlá degradace ihned po naředění.	- <i>Dotaz nevznesen.</i>
Co-amoxicilin	Amoksiklav/Sandoz		
Bupivakain	Marcaine/Aspen	V zahraničí k dispozici více sil LP.	Zdůvodnění: rozdílná osmolarita FR vs. G5
	Bupivacain/Accord		0
Cefazolin	Azepo/Medopharm	Limitace – pH.	Fyzikálněchemické testy stability má výrobce na FR+G5 – výsledek vztáhl i na G5. Dotaz na podklady pro toto tvrzení?
	Vulmizolin/BB Pharma		SPC – „běžně používané základní infuzní roztoky“. Testy stability bude výrobce postupně provádět. (???)

Výsledky 3

Dle SPC ředění výhradně do FR		Náš výsledek rešerše	Odpověď výrobce
fenytoin	Epanutin/Pfizer	Limitace – pH, koncentrace, teplota.	0
furosemid	Biotika/BB Pharma	Viz SPC - limitace – pH; vs. Zahraniční data o stabilitě v G5 jsou.	SPC – bez uvedení inf. roztoku. Testy stability bude výrobce postupně provádět. (???)
	Accord		0
	Fresenius Kabi		Studie – Pro určité koncentrace deklarována stabilita v G5 (25°C, ochrana před světlem).
trimekain	Mesocain/Sanofi Aventis	-	Místní anestetický účinek je snižován G5.
	Trimecainii chlor./Sanofi Aventis		0

Take home message

16 z 20 LP – znalost teoretických informací, proč je nutné LP ředit jen dle SPC

Calcium chloratum Biotika inj sol – proběhne test stability

možno ředit do FR – off-label: guaifenesin (LP: Guajacuran, Sanofi Aventis)

možno ředit určité koncentrace do G5: furosemid (LP: F. Fresenius Kabi)

Analgeticko-myorelaxační infúze

seznam používaných AMI

výběr jedné ideální AMI?

výběr nejčasteji používaných složek (GK, LA, NSAID, spasmolytika/myorelaxancia)

komplexní zhodnocení jednotlivých složek

Výsledky budou průběžně publikovány formou článků v odborných časopisech.

Děkuji za pozornost